

III. Z ŻYCIA NAUKOWEGO

Sprawozdanie z III edycji wydarzenia *International Summer School: Scientific excellence – origins, research, results*

Poznań, 28.06 - 02.07.2022 roku

Od 26 czerwca do 7 lipca bieżącego roku miała miejsce trzecia edycja Międzynarodowej Letniej Szkoły – inicjatywy, która skierowana jest do doktorantów zainteresowanych tematyką szeroko pojętej doskonałości naukowej. Organizacji wydarzenia, znanego pod nazwą *International Summer School: Scientific excellence – origins, research, results* podjęły się, podobnie jak miało to miejsce w przypadku lat poprzednich, Wydziały Studiów Edukacyjnych oraz Nauk Politycznych i Dziennikarstwa, Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Współpracę wspomnianych jednostek koordynowała pomysłodawczyni projektu, prof. dr hab. Agnieszka Gromkowska-Melosik, Prodziekan ds. studiów doktoranckich i współpracy międzynarodowej na Wydziale Studiów Edukacyjnych UAM, która, jako przewodnicząca Komitetu Naukowego, sprawuje opiekę organizacyjną i merytoryczną nad przebiegiem wydarzenia od czasu jego pierwszej edycji. Jednocześnie, przy wsparciu członków Komitetu Naukowego, to jest prof. dr hab. Agnieszki Cybal-Michalskiej, prof. dr hab. Zbyszka Melosika, prof. dr hab. Andrzeja Stelmacha, prof. dr hab. Roberta Kmiecika, prof. UAM dr hab. Aleksandry Boroń, prof. UAM dr hab. Jaremy Drozdowicza, prof. UAM dr hab. Bartosza Hordeckiego, prof. UAM dr hab. Pauliny Pospiesznej, prof. UAM dr hab. Tomasza R. Szymczyńskiego, dr Marcina Gierczyka oraz dr Anny Sakson-Boulet z powodzeniem realizuje kluczowe założenia skupione wokół wielowymiarowego pojęcia akademickiej doskonałości. Prawidłowy przebieg wydarzenia zapewniło także wsparcie osób zaangażowanych organizacyjnie: mgr Marzeny Wodzińskiej, mgr inż. Krzysztofa Bytow oraz mgr Dawida Tobolskiego. Wreszcie, Międzynarodową Letnią Szkołę Doktorantów wsparli członkowie społeczności akademickiej UAM: dr Anna Sobczak, dr Celi-
na Czech-Włodarczyk, mgr Iwona Kukowka, mgr Magdalena Biela-Cywka oraz autorzy niniejszego sprawozdania. Niezmiennie, finansowanie wydarzenia zapewniły środki pochodzące z grantu Narodowego Centrum Badań i Rozwoju.

Szeroko pojęta doskonałość w pracy badawczej, będąca jednocześnie przewodnim hasłem realizowanego projektu, jest odzwierciedlana w jego kluczowych celach. Służyć ma więc poszerzeniu wiedzy i kompetencji metodologicznych młodych naukowców, wspieraniu ich działań w międzynarodowej (a często także interdyscyplinarnej) przestrzeni akademickiej, nauce adekwatnych działań w praktyce badawczej i publikacyjnej. W ciągłym procesie stawania się badaczem doskonałym wspierać ma zaś nie tyle forma podawcza wiedzy opisowej, lecz aktywne i interakcyjne spotkania doktorantów z zaproszonymi gośćmi. Projekt, zainicjowany i prowadzony w duchu wzajemnej wymiany wiedzy oraz dialogu pomiędzy naukowcami reprezentującymi różnorodne podejścia badawcze, stanowi ogniwo łączące badaczy o zróżnicowanym stopniu doświadczenia. Tak zaprojektowana przestrzeń uczenia się ma więc stanowić dla młodych naukowców nie tylko okazję do czerpania z doświadczeń pozwalających na budowanie indywidualnej drogi do naukowej doskonałości, ale także być okazją do zawiązania kontaktów z reprezentantami międzynarodowego gremium naukowego. Zaproszenie do wspomnianego, zagranicznego grona gości przyjęli w tym roku: Monika Sus z Hertie School w Berlinie, Patrice McMahon z University of Nebraska-Lincoln, Garry Hornby z University of Plymouth, Daniela Irrera z University of Catania, Svitlana Soroka z Petro Mohyla Black Sea National University, Ian Gadd z Bath Spa University, Guido Benvenuto z Sapienza-Università di Roma, Christoph Wulf z Freie Universität, Jack Wu 吳文傑 z National Chengchi University, Emilia Smolak-Lozano z Universidad de Málaga, Frederico Penteado z Faculdade de Belas-Artes de Lisboa, Juan Louis Fuentes z Universidad Complutense Madrid, Stefano Pelaggi z Sapienza-Università di Roma, Andrea Carteny z Sapienza-Università di Roma, Diana Odier Contreras Garduno z University College Utrecht oraz Adam Krzymowski z Zayed University.

Chociaż treść i fundamentalne założenia inicjatywy pozostają niezmiennie od jej początków, należy wspomnieć o zmianie, jaka zaistniała w roku bieżącym. Dotychczasowe działania w ramach inicjatywy odbywały się (z uwagi na zagrożenia pandemiczne) wyłącznie w przestrzeni wirtualnej. Tymczasem, tegoroczna Szkoła Letnia przyjęła już kształt hybrydowy – uczniowie mieli więc okazję do rozmów z niektórymi mistrzami, bezpośredniego udziału w wybranych warsztatach, wspólnych dyskusji i posiłków, a więc i pełniejszego uczestnictwa w akademickiej społeczności. Jednocześnie, możliwość realizacji za pomocą wideo połączeń wykładów, spotkań, czy konsultacji umożliwiła dotarcie do szerokiego grona zagranicznych gości i kontakt z osobami, które, w przypadku pełnej formy stacjonarnej, nie byłyby w stanie zjawić się w zaplanowanym terminie.

Inauguracji wydarzenia dokonała Rektor UAM prof. dr hab. Bogumiła Kanińska. W powitaniu skierowanym do wszystkich uczestników pani Rektor wyraziła nadzieję, iż nadchodzące dni będą obfitować w inspirujące dyskusje, a znajomości zawarte podczas Letniej Szkoły zaowocują nie tylko naukowym rozwojem jej uczestników, ale także wzmocnią poczucie wspólnotowości środowiska naukowego. Następnie głos zabrali: organizatorka wydarzenia, Prodziekan Wydziału Studiów Edukacyjnych prof. dr hab. Agnieszka Gromkowska-Me-

losik oraz Kierownik Szkoły Doktorskiej, prof. dr hab. Radosław Fiedler. Ich otwierające mowy wzbogaciły wiedzę słuchaczy o założeniach i historii Letniej Szkoły, idee, jakim służy, a ponadto umieściły ją w kontekście współczesnych, naukowo-badawczych wymagań. Swoimi powitalnymi przemowami uświetnili rozpoczęcie szkoły także: Prorektor UAM, prof. dr hab. Przemysław Wojtaszek, Prorektor UAM Zbyszko Melosik oraz Dziekan Wydziału Nauk Politycznych Dziennikarstwa UAM prof. dr hab. Andrzej Stelmach. Jako ostatnia głos zabrała Dziekan Wydziału Studiów Edukacyjnych UAM prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska, która dzięki wideokonferencyjnemu połączeniu mogła powitać zgromadzonych w Sali Lubrańskiego gości oraz nakreślić obraz goszczącej uczelni jako kultywującej najlepsze tradycje akademickie jednostki badawczej. Oficjalne otwarcie zakończyła prezentacja informacyjnego filmu o Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, po czym rozpoczęły się zaplanowane na ten dzień wykłady zagranicznych gości.

Pierwszą sesję plenarną moderowali wspólnie prof. UAM dr hab. Paulina Pospieszna oraz dr Bartosz Hordecki. W ramach tej części głos zabrały: Monika Sus z Hertie School w Berlinie, z wykładem zatytułowanym *Getting published in social science journals and book series?* oraz przedstawiająca wystąpienie *Interactions Matter: doing fieldwork in a data rich world* Patrice McMahon z University of Nebraska-Lincoln w USA. W ramach drugiej sesji plenarnej, moderowanej przez prof. dr hab. Agnieszkę Gromkowską-Melosik oraz dr Marcina Gierczyka, głos zabrał Garry Hornby z University of Plymouth w Wielkiej Brytanii. Swój wykład zatytułował: *What makes for successful doctoral research: Using qualitative, quantitative or mixed methodology?* W ramach obu sesji uczestnicy Letniej Szkoły mieli okazję zadać występującym gościom pytania, a wiele rozpoczętych dyskusji kontynuowano w ramach osobistych konsultacji.

Kolejny dzień Letniej Szkoły rozpoczęła sesja moderowana przez dr Annę Sakson-Boulet oraz dr Bartosza Hordeckiego. Prowadzący poprosili o zabranie głosu, kolejno: Danielę Irrera z University of Catania, której wystąpienie było zatytułowane: *Researching in the International Relations field*, Svitlanę Soroka z Petro Mohyla Black Sea National University z wystąpieniem: *Model of PhD education in the field of social sciences in Ukraine*, oraz Iana Gadd z Bath Spa University, którego wykład nosił tytuł: *What is the 'History of the Book' and why does it matter?* W ramach drugiej części wykładowej, moderowanej przez prof. UAM dr hab. Jaremę Drozdowicza, Guido Benvenuto z Sapienza-Università di Roma wygłosił wykład zatytułowany: *Research paradigm and mixed methods in education*.

Dzień ten uświetnił także fortepianowy koncert dr Przemysława Witka z Akademii Muzycznej im. I.J. Paderewskiego w Poznaniu. Wyróżniony licznymi odznaczeniami i nagrodami pianista zachwycił słuchaczy wykonaniem czterech utworów Chopina, a następnie, na prośbę swojej widowni, bisował, wykonując *Etiudę Rewolucyjną*.

Uczestnicy mieli tego dnia okazję do wzięcia udziału w konsultacjach z zagranicznymi gośćmi oraz realizacji dwóch warsztatów: *How to talk about translation? Communication in different languages* (prowadzonym przez prof. dr

hab. Agnieszkę Gromkowską-Melosik, prof. UAM dr hab. Tomasza Szymczyńskiego, prof. UAM dr hab. Aleksandrę Boroń, dr Bartosza Hordeckiego oraz dr Annę Sakson-Boulet) oraz *Problem-based supervision* (prowadzonym przez dr Tomasza Gierczyka).

Kolejny dzień Szkoły Letniej został zainaugurowany przez moderatorów sesji plenarnej, prorektora prof. dr hab. Zbyszka Melosika oraz prof. dr hab. Tomasza R. Szymczyńskiego. Otwierający wykład, pod tytułem *Global Citizenship Education as Challenge for the Planetary Community in the Anthropocene*, wygłosił prof. Christoph Wulf z berlińskiej uczelni Freie Universität. Doktoranci z wielką uwagą wysłuchali postulatów profesora, dotyczących rozszerzenia pojęcia edukacji poprzez przyjęcie odpowiedzialności człowieka za losy Ziemi oraz możliwych kierunków ochrony wspólnego dziedzictwa ludzkości.

Następny prelegent, prof. Jack Wu z National Chengchi University z Tajwanu, zaprezentował w swoim wystąpieniu *Political and economic situation of contemporary Taiwan* meandry uwarunkowań rzeczywistości, w jakiej znajdują się Tajwańczycy. Wiedza profesora, poparta bezpośrednimi doświadczeniami kryzysu chińsko-tajwańskiego, wzbogaciła słuchaczy o zniuansowaną orientację zarówno naukową, jak i metodologiczną.

Kolejne wystąpienie, *New methodological approaches to Social Media research in communication, political and social sciences*, prof. Emilii Smolak-Lozano, reprezentującej Universidad de Málaga, poszerzyło horyzonty uczestników o najnowocześniejsze metody badawcze, korzystające z baz danych dostępnych dzięki mediom społecznościowym. Zainteresowanie doktorantów było tak duże, iż jednogłośnie zgłosili do profesor prośbę o organizację warsztatu dotyczącego przedstawianych przez nią zagadnień.

Drugą część śródowej sesji plenarnej moderowali prof. UAM dr hab. Aleksandra Boroń oraz profesor UAM dr hab. Jarema Drozdowicz. Dzięki wykładowi *Art as Intermediation between the I, Society and Time*, prof. Frederico Penteadu z lizbońskiego Faculdade de Belas-Arte, słuchacze poznali wprawiający w zachwyt, nieustanny dialog pomiędzy sztuką a nauką, którego mediatorem jest badacz-artysta. Następna prezentacja, *Educating for awe: an antidote to instrumentalism*, prof. Juana Luisa Fuentez z Universidad Complutense Madrid, przybliżyła lukę badawczą w obszarze edukacji. Nowatorskie pojęcie edukacji zachwytem, bliskie pojęciu pedagogiki, stało się przyczynkiem do interesujących dyskusji na temat roli ucznia, jak i nauczyciela w procesie organizowania sytuacji wychowawczych, sprzeciwiających się systemowemu instrumentalizmowi.

Zgodnie z tradycją Szkoły Letniej, doktoranci mieli możliwość konsultacji swoich projektów badawczych, artykułów oraz idei z zagranicznymi gośćmi, których mieli okazję poznać tego dnia.

Podczas piątkowej sesji plenarnej, moderowanej przez prof. dr hab. Tomasza R. Szymczyńskiego oraz prof. UAM dr hab. Paulinę Pospieszna, słuchacze mieli okazję poznać włoskich naukowców – prof. Stefano Pelaggi oraz prof. Andrea Carteny, przedstawicieli Sapienza-Università di Roma. Pierwszy prelegent dzięki swojemu wykładowi *Creating the myth of the Country of Beauty: imagining*

Italy through the lens of a national cuisine zabrał słuchaczy w historyczno-społeczną podróż po włoskich księstwach, przybliżając sposoby, w jakie kuchnia Półwyspu Apenińskiego umacniała wspólnotę i tożsamość narodową niezależnych republik połączonych w Królestwo Italii. Profesor Carteny, kontynuując temat tożsamości, podczas prezentacji *Identity building and ethnicity between Indo-Pacific and Europe: a comparison between Taiwan with European cases* w komparatystyczny sposób przedstawił sposoby kreowania wspólnoty w Tajwanie i Europie. Doktoranci mieli niezwykle okazję zapoznać się z porównawczym studium przypadku sytuacji na Ukrainie, jak i wśród Tajwańczyków.

Ostatni z gości zagranicznych tego dnia, prof. Diana Odier Contreras z niderlandzkiego University College Utrecht, wystąpiła w drugiej części sesji plenarnej, moderowanej przez prodziekan prof. dr hab. Agnieszkę Gromkowską-Melosik oraz dr Annę Sakson-Boulet. Prelegentka przedstawiła zawiloci metodologiczne prawoznawstwa w prezentacji *Methodology of legal research: how will I ever get out of this labyrinth?* Interdyscyplinarność badań coraz częściej sprawia, iż naukowcy sięgają także po akty prawne, co pozwoliło słuchaczom zrozumieć niuansy ich analizy oraz zapoznać się z bezcennymi wskazówkami zilustrowanymi case-studies, które przygotowała naukowczynie.

Przedostatni dzień Szkoły Letniej uświetniły wystąpienia doktorantów, zaplanowane w dwóch panelach, zarówno polsko- jak i anglojęzycznym. Doktoranci przedstawiający swoje wyniki badań, propozycje badawcze oraz idee w pierwszym panelu, zaprezentowali następujące tematy: Magdalena Biela-Cywka – *Dream Gap! Czy rzeczywiście dziewczynki mogą wszystko?* Żaneta Garbacik – *Pomoc w kryzysie suicydalnym. Praktyczne aspekty interwencji*, Weronika Klon – *Długi Stół Poznań jako przykład współpracy z otoczeniem społecznym*, Paulina Mencil – *Wsparcie w sieci, czyli o przyczynach poszukiwania grup samopomocowych online*, Monika Kiszka – *Dzieciństwo jako kategoria teoretyczno-badawcza. Inspiracje do badań własnych*, Marlena Kaźmierska – *Studenci z endometriozą jako wyzwanie dla współczesnego uniwersytetu* oraz Ewelina Milart – *Internet a związki partnerskie młodzieży studiującej*.

Natomiast, w anglojęzycznym panelu znalazły się prezentacje: Marta Syma Al Azab-Malinowska – *Between Instagram posts and a granny's advice – how narratives shape parents' identity*, Sylwester Matkowski – *Japanese representations of masculinities in video games, and its potentials in defying Western hegemonic masculinity*, Agata Trębacz-Ritter – *Why might it seem relevant to diagnose children with SSD in a holistic manner?* Radosław Trepanowski – *Does religion predict COVID-19 vaccination rates?* Jonasz Pawlaczyk – *Internet meme as a research subject*, Mikołaj Sokolski – *Metaverse as a new research field of social sciences*, Stefania Abasova – *The Power of Art. A study of relations between art, education and society in the contemporary world*.

Rosnąca interdyscyplinarność badań stała się dla wielu doktorantów okazją do ożywionych debat ze swoimi koleżankami i kolegami ze Szkoły Doktorskiej oraz poszukiwania inspiracji. Dzięki przedstawionym prezentacjom można zauważyć coraz większe zainteresowanie doktorantów rolą technologii i świata wirtualnego w tematyce swoich badań, jednak nie zabrakło też stanowisk o po-

dejsciu humanistycznym, akcentujących indywidualność i oryginalność osób badanych, czy też rolę sztuki w społeczeństwie.

Ostatni dzień trzeciej edycji International Summer School zamykały dwa wykłady: *Three Seas Initiative's countries from the United Arab Emirates Perspective*, prof. Adama Krzymowskiego z Zayed University, oraz wykład prof. dr hab. Zbyszka Melosika *The contribution of International Summer School to doctoral students identity*, moderowane przez dr Annę Sakson-Boulet oraz prof. dr hab. Agnieszkę Gromkowską-Melosik.

Przez cały czas trwania Summer School obecna była idea pomysłodawczyni wydarzenia, prof. Agnieszki Gromkowskiej-Melosik, podkreślającej rolę *Niewidzialnego College'u* – „wspólnoty naukowców z całego świata i młodych adeptów nauki, ponad granicami państw i ramami instytucjonalnymi, poza hierarchią akademicką”¹. Tegoroczna edycja pozwoliła na zapoznanie się z wieloma oryginalnymi podejściami do badań, jak na przykład analiza tożsamości narodowej poprzez kuchnię, rolę zachwyty w edukacji, czy też kognitywnych aspektów dialogu sztuki i nauki. Nie zabrakło także sekcji wzbogacających umiejętności metodologiczne doktorantów, którzy mieli okazję poznać nowe sposoby badań, dzięki bazom danych mediów społecznościowych, metodę fieldworku, przydatne rady dotyczące publikowania w zagranicznych, wysokopunktowanych czasopismach i monografiach. Podczas tego wydarzenia poruszone zostały również ważne współcześnie tematy, badań nad agresją rosyjską na Ukrainę, kryzysem w Tajwanie, inicjatywą Trójmorza, ale także zmianami związanymi z globalizacją, kryzysem klimatycznym i odpowiedzialnością za Ziemię jako wspólne dziedzictwo ludzkości.

Poruszone zostały tematy każdej dyscypliny wchodzącej w skład Szkoły Doktorskiej Nauk Społecznych, stwarzając okazję dla każdego z uczestników do poszerzenia swoich horyzontów badawczych. Jednakże, najbardziej cenny, zdaniem uczestników, pozostaje networking pomiędzy wysokiej rangi międzynarodowymi mentorami oraz liczne rozmowy z innymi doktorantami. Wspólnota powstała w ciągu tegorocznej edycji nie tylko pozwoliła uczestnikom na rozwój naukowy, ale także na zmianę własnej tożsamości jako naukowca, co zauważył prof. Zbyszko Melosik w słowach zamykających III Summer School. Oryginalność i nowatorskość tematyki poruszanej podczas tego niepowtarzalnego wydarzenia, przy jednoczesnym zakorzenieniu w tradycjach międzynarodowych szkół badawczych, z pewnością przełoży się na doskonałe rezultaty badań młodych naukowców.

Sylwester Matkowski

ORCID 0000-0003-2423-0655

Żaneta Garbacik

ORCID 0000-0003-1889-0542

¹ Fragment wywiadu udzielonego przez prof. dr hab. Agnieszkę Gromkowską-Melosik Radiu Meteor [dostęp: 29.12.2020].